

S Z E R K E S Z T Ő I Ü Z E N E T E K

Egy régi olvasó. — Érdeklődéssel olvastuk hozzászólását a múlt év decemberi számunkban megjelent „A monogenizmus kérdése a teológiában” című tanulmányhoz. Sajnos azonban ebben a formában nem alkalmas a közlésre, mert csak néhány kiragadott idézettel foglalkozik. Természetesen nem zárkózunk el e kérdés egészével foglalkozó, alapos hozzászólás megfontolásától, ha azt a szerző nevével és lacímével kézhez kapjuk.

November. — Rovatunkban azokra a kérdésekre igyekszünk válaszolni, amelyek általános érdeklődésre tarthatnak számot. Az ön problémája inkább egyedi (ugyanakkor véleményünk szerint korántsem oly aggasztó, mint amilyennek túlzott érzékenységében most tartja), ezért kérjük, közölje címét és levélben készségesen válaszolunk.

Fontos kérdés. — Köszönettel vettük lapunkra vonatkozó és jóleső szeretetből fakadó észrevételeit. Az ilyenek mindig hasznosak a szerkesztő számára. Ami a levélben fölvetett „fontos kérdést”, vagyis a házasság problémáit illeti, utalunk *Mihelics Vid* e számunkban megjelenő zsinati beszámolójára, amelyből kitűnik, hogy a zsinat nem foglalt végérvényesen állást ebben a sokakat érdeklő kérdésben. A teológusok világszerte foglalkoznak a probléma megnyugtató megoldásával. Munkájukat tőlünk telhetőleg igyekszünk figyelemmel kísérni.

T. A. Szeged. — Egy legutóbb megjelent statisztika szerint, amelyet a hamburgi evangélikus Világmissziós Munkaközösség állított össze, 877 millió keresztény vallású ember él a földön. A világ három milliárdnyi lakosságának ez kerekén 30 százaléka. Ezek közül 500 millió (57,04 százalék) a katolikus, 256 millió (29,18 százalék) a protestáns. Az ortodoxiához és a többi, Rómával nem egyesült keleti egyházhoz 97 millió (11,06 százalék) keresztény tartozik. Az itt föl nem sorolt egyéb keresztény vallási közösségek lélekszáma 24 millió (2,72 százalék). A föld nem keresztény népességének vallási megoszlása a következő (a zárójelbe tett szám azt mutatja, hogy a világ összlakosságának hány százalékát teszi ki a szóbanforgó csoport): 13 millió izraelita (0,43), 427 millió muzulmán (14,23), 300 millió konfucianus (10), 190 millió budhista (6,33), 30 millió taoista (1), 150 millió törzsi vallások híve és animista (5), 591 millió egyéb és felekezeten kívüli (19,71).

Öröm. — Sokakat érdeklő kérdést vetett fel olvasónk. Válaszul *Hermann Zellert* idézzük, aki a *Christlicher Sonntag* egyik legutóbbi számában fejtette ki éppen ebben a kérdésben a szerintünk is leghelyesebb, keresztény álláspontot. Isten és az öröm összetartoznak — írja Zeller. Isten örök élete lényegileg és határtalanul boldog. És mégis óvatosan kell eljárunk, ha Istent és az örömet összekapcsoljuk. Ki mehetne el megrendülés nélkül a fájdalommal teli világ valósága mellett, amelybe a maga ínségével a mi kis életünk is beleszövődik és amelyet Isten a kereszthalálig menően vállalt? Az örömmel

kapcsolatban Istenről beszélni, könnyen lehet olcsó frázis, mégis, a végső bölcsesség is lehet. — Ha azt mondom: Isten maga a boldogság tengere, és részesülni benne annyi mint részesülni a boldogságban, és ezért maga az élet is öröm, akkor nagyon könnyen meglehet, hogy csak felületesen és könnyelműen ismételttem valami megtanult dolgot, amiből azonnal kiszáll a levegő, ha a tapasztalat nyomása alá kerül. De egy mélyen megértett igazságot is kimondhatok így, ami ellenállt egyszer már ennek a nyomásnak, és keményebbnek és tartósabbnak bizonyulhat, mint a változó napi benyomások. Mindenesetre, a gyermekkori hitzen semmiképp sem lehet elegendő, ha arról van szó, hogy Istenről alkotott elképzelésünket éretté fejlesszük és a fájdalomról és az örömről többet tudjunk, mint amennyit az első benyomás közölt velünk. Általában az évek múlásával a félreértések ködfátyla borítja be a hitet, olyannyira, hogy a hitelmény már több fáradságot, mint kielégülést okoz. Hogyan fejthetnénk meg sorsunkat ebben a homályos világításban? — Az öröm értelmét kutatva, zavarunkhoz, bár szándékuk ellenére, azok is hozzájárultak, akik valójában Istenhez akartak közelebb vinni, de folyton csak ecetet öntöttek földi borunkba. Bizonyos szomorú tapasztalatokat általánosítva, minden almában kukacot láttak és mindenütt a világon az ördög ravaszul kihelyezett csalétkéit. Ha hinnénk nekik, semmi sem lenne, ami inkább eltávolít Istentől, mint az, hogy embernek érezzük magunkat és örülünk. Így aztán mindketten, a jámborok és a nem jámborok is, lényegében tanácsstalanságban hagynak bennünket. Az embernek azonban nincs joga sem ahhoz, hogy az örömeből bálványt csináljon, sem ahhoz, hogy befektítse. Ebben a dologban nem a szenvedélyeknek, hanem az igazságnak kell döntenie. Távolítsuk el tehát az egyik oldalon az eszteleniséget, a másik oldalon az irigységet. Legyen bennünk annyi bátorság és becstelenség, hogy beismerjük örömeink gyógyíthatatlan elégtelenségét, de ugyanakkor belső ártatlanságukat is. Valamennyi csak viszonylagos értékkel bír, de azért az érték. A képmásai valaminek s éppen ezért becsek. Nem lakatnak jól, de táplálnak. Nem ők a cél, de a célra mutatnak. Csak visszajelzés és torzítás által válhatnak a bűn előfogatóvá; önmagukban az Istenben való részesedést jelentik. Kapcsolatuk a pokollal természetellenes; természetes csak a menyországhoz fűződő kapcsolatuk. — Ahhoz, hogy igazán örülhessünk, embernek kell lenni. Mindenki, aki igazán örül, érzi, hogy fölélenkül és kitágul. Néhány pillanatra megéri az időtlen, súlytalan boldogságot is. Még nem tudja fogva tartani, de már megismerte és soha többé nem szűnik meg keresni. Megtörténhet, hogy valaki félreérti, hogy összeczecseréli, nem jó helyen keresi, esetleg eltűnik a szeme elől, de a végső célja mindig ez a boldogság marad. Az örömnak nincs szüksége ügyvédre: önmagáért beszél. Olyan magátólértetődően és könyörtelenül vesz igénybe bennünket, mint az igazság. Az igazi örömben valami olyan föltétlen szépség és hatalom van, hogy szavak nélkül is Isten mellett szól. Úgy beszél Istenről, mint ahogy a dologhoz értő számára a világosság a napról beszél még akkor is, ha csak felhők fátyolán át érzékelhetjük. — Mi, keresztények, nem kábítószerként kóstoljuk meg az örömet, hanem éber, fesztelen vidámságban. Minden legapróbb öröm az Istentől származó élet értelmes voltát igazolja számunkra, hiszen Isten azért teremtett az öröm számára annyi helyet szívünkben, mert ő maga akarja egyszer kitölteni. Valahányszor az öröm legapróbb szikrája fölmelegíti szívünket, gyarapodjék sejtésünk és reménységünk arra nézve, ami az öröm forrásánál és ősképenél vár ránk.